



Helsedirektoratet

Sendt pr. e-post: [postmottak@helsedir.no](mailto:postmottak@helsedir.no)

Deres ref.: 21/34275-1

Dato: 30. november 2021

Vår ref.: 313389

## Høringsbrev - Forslag til endringer i Forskrift om kommunalt pasient- og brukerregister

### 1 INNLEDNING

Advokatforeningens tillitsvalgte advokater utfører et omfattende frivillig og ulønnet arbeid for å ivareta rettsstaten, rettssikkerheten og menneskerettighetene. En del av dette arbeidet består i å utarbeide høringsuttalelser.

Advokatforeningens høringsarbeid er organisert i 27 lovutvalg og 13 faste utvalg, oppdelt etter særskilte rettsområder og rettslige interesseområder. Om lag hundre høringsuttalelser utarbeides av foreningens tillitsvalgte advokater hvert år.

Alle våre høringsuttalelser er forfattet av advokater med ekspertise innenfor det rettsområdet som lovforslaget gjelder. En ekspertise som ikke er hentet kun fra juridisk teori, men fra advokatenes praktiske erfaring med å bistå sine klienter – i den norske rettsstatens hverdag. Denne høringsuttalelsen er skrevet ut fra Advokatforeningens ønske om å bidra til gode lovgivningsprosesser, og gode lover.

### 2 SAKENS BAKGRUNN

Vi viser til høringen til Helsedirektoratet, publisert den 30.08.21, med høringsfrist den 30.11.21.

Denne høringen er i hovedsak utarbeidet av Advokatforeningens lovutvalg for IKT og personvern. Lovutvalget består av Cecilie Wille Søvik, Eirin Helen Hauvik, Christopher Sparre-Enger Clausen, Jarle Roar Sæbø, Øyvind Molven, Malin Tønseth og Kari Gimmingsrud, som alle har lang erfaring og tung kompetanse innfor det aktuelle rettsområdet.

### 3 KOMMENTARER

#### 3.1 Manglende vurdering av personvernkonsekvenser

Helsedirektoratet foreslår å underlegge private tilbydere av tannhelsetjenester en plikt til å rapportere

helseopplysninger til det kommunale pasient- og brukerregisteret (KPR). Plikten foreslås forskriftsfestet ved å ta inn et nytt fjerde ledd i KPR-forskriften § 3-1. Endringen skal tre i kraft 1. jan. 2022.

I høringsnotatet er det opplyst at privat sektor utgjør om lag 70 prosent av den totale tannhelsetjenesten i Norge. Advokatforeningen legger til grunn at forslaget dermed vil innebære en vesentlig utvidelse av KPR, både når det gjelder hvem som har plikt til å rapportere (private tilbydere av tannhelsetjenester), hvem det rapporteres opplysninger om (pasientene) og pasientenes personopplysninger både kvantitativt og kvalitativt.

I lys av dette finner Advokatforeningen grunn til å bemerke at høringsnotatet verken inneholder en redegjørelse for eller vurdering av personvernkonsekvensene ved forslaget. Forslaget står dermed i et anstrengt forhold til utredningsinstruksen hvoretter det skal vurderes hvordan tiltaket påvirker viktige samfunnsverdier eller prinsipielle hensyn, herunder personvernet.

Advokatforeningen uttrykker ikke med dette nødvendigvis uenighet om realiteten i forslaget, som har gode grunner for seg slik som nærmere redegjort for i høringsnotatet. I mangel av en redegjørelse for personvernkonsekvensene fremstår forslaget imidlertid ubalansert.

### **3.2 Hvilke personopplysninger skal innrapporteres?**

Høringsnotatet inneholder ingen konkret angivelse av hvilke opplysninger som skal innrapporteres. Dette vil bli fastsatt av Helsedirektoratet i etterkant, jf. KPR-forskriften § 3-2. Når det gjelder hvilke personopplysninger det kan bli aktuelt å pålegge innrapportering av, skriver Helsedirektoratet at dette må fastsettes under hensyn til en rekke forhold. Blant forholdene som nevnes er konsumenter av tannhelsesdata innen forskning.

Advokatforeningen forstår KPR-forskriften slik at det er primærformålene angitt i forskriften § 1-1 (2) som setter rammen for hvilke opplysninger som kan rapporteres inn, og at sekundærformålene i 1-1 (3), herunder forskning, ikke skal være styrende i denne forbindelse. Dette fremgår også uttrykkelig av lovproposisjonen som ligger til grunn for forskriften, jf. Prop. 106 L (2015-2016).

### **3.3 Forskriftshjemmelen**

Forslaget er hjemlet i KPR-forskriften § 3-1 (2) som sier at Helsedirektoratet kan gi forskrifter om plikt til å melde opplysninger for private tjenesteytere «som yter helse- og omsorgstjenester på kommunalt nivå». Advokatforeningen finner grunn til å påpeke at det ut fra ordlyden ikke fremstår åpenbart at private tilbydere av tannhelsetjenester som ikke er knyttet til den kommunale helse- og omsorgstjenesten, er tjenesteytere «som yter helse- og omsorgstjenester på kommunalt nivå». Advokatforeningen tar imidlertid ikke nærmere stilling til hjemmelsspørsmålet, men finner likevel grunn til å påpeke at forholdet til ordlyden og det forannevnte vilkåret i § 3-1 (2) ikke er uttrykkelig omtalt i høringsnotatet.

### **3.4 Ny forskrift eller endring av KPR-forskriften?**

Forslaget legger opp til å endre den gjeldende KPR-forskriften. Advokatforeningen vil bemerke at forskriftskompetansen etter § 3-1 (2) ikke synes å omfatte kompetanse til å endre selve

hjemmelsforskriften, slik forslaget i realiteten legger opp til.

#### 4 AVSLUTNING/OPPSUMMERING

Advokatforeningen vil understreke viktigheten av at tiltak som berører personvernet undergis en tilstrekkelig vurdering, både slik at personvernkonsekvensene kommer frem og slik at de kan avveies mot de andre hensyn som gjør seg gjeldende. På dette punkt fremstår forslaget utilstrekkelig utredet.

Vennlig hilsen



Jon Wessel-Aas  
leder



Merete Smith  
generalsekretær

Saksbehandler: Trude K: Molvik  
tm@advokatforeningen.no